

ש.ב.א.

מדינת ישראל
הכנסת

פירוק קול מס. 39/ב

מישיבת ועדת הכספים שהתקיימה ביום ג' א' בניסן תשי"ג
17.3.53, בשעה 09.00

- הנוכחים: היו"ר י. גורי
 א. אלישר
 ח. אריאב
 י. בדר
 א. מ. גניחובסקי
 ש. דיין
 ק. לוז
 י. פורדר
 א. ציזלינג
 מ. קלמר
 ח. רובין
 ז. שפר

המוזמנים: שר האוצר, ל. אשכול.

- ד"ר סנדלסון - משרד האוצר
 סר צפני
 סר ארגוב
 סר ארנון
 ד"ר ברגמן

מזכיר הוועדה - ג. בר-יוסף

סדר היום: המשך הדיון בתקציב התכנסה וההוצאה
לשנת 1953/54.

פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

הי"ד י. גורדי:

חברי הכנסת וחברי ועדת הכספים קיבלו מכתב, חתום על-ידי מר יתדלן, המטיל האשמות על גב' ק.ארן. לדברי המכתב מחלקת גב' ארן את התקציב, שהוקצב על-ידי הכנסת להכשרת קצרנים, בצורה כזאת שיש לה טובת-הנאה פרטית, כי היא מנהלת את הקורס לקצרנות.

מכתב זה הגיע גם לנשיאות הכנסת, וכתובה לכך קיבלתי מכתב מאת מזכיר הכנסת, מר רוזסי, הדוחה האשמות אלה. (קורא את המכתב). מסתבר ממכתבו של מר רוזסי כי הגב' ארן איננה מקבלת שכר מהתקציב שהועמד לרשות הכנסת לשם הכשרת קצרנים, והיא עושה את עבודתה בתוקף תפקידה כסגן-מזכיר הכנסת.

=====

אנו חוזרים לדיון בעקבות סקירת מר

מנדלסון.

ד"ר י. גורדי:

לדעתי מן ההכרח שוועדת הכספים תקבל החלטה שתקבע כי אין לקנות טבק וירג'יניה במטבע-חוץ. אנו מגדלים טבק וירג'יניה בארץ, ואם כי אינו משובח כטבק האמריקאי, עלינו להשתמש בתוצרת הארץ.

יש סכום של 13 מיליון ל"י בערך כהכנסה מס-מוותרות. ברצוני לדעת כמה דולארים אנו מוציאים כדי להביא דברים שהם בבחינת מותרות, כדי שנוכל לגבות סכום זה של מס-מוותרות.

ק. לונד:

בקשר להצעה להעביר את קרן ההשוואה למכס - אני מבין שדבר זה חשוב ביחס להטדרת הגבייה, אולם האם יש תכנית לגבות יותר מכס, או פחות מכס, מאשר נגבה עד עתה?

אשר להצעת מס הקניות - האם מטרתה פיסקאלית, או שהיא באה כדי להביא לחלוקה יותר צודקת של המס? למעשה החוק הקיים לא נוצל, כי הוטל מס מסוייג רק על 47 מצרכים, ומבחינה פיסקאלית אפשר להשיג את המטרה על-ידי הטלת מס מסוייג על מספר יותר גדול של מצרכים. אולם אם מטרת החוק להביא לחלוקה יותר צודקת של המס, ומתכוונים לשחרר מצרכים רבים ממעמט מס-מוותרות - הרי זו בעיה אחרת.

ש. גורדי:

לדעתי יש לקבל מס טבק וירג'יניה מקומי, כאילו הובא מחוץ לארץ.

ח. רובינ:

1. מה מידת הניצול לרעה של שיחזוריים מהמכס, ומה מידת הביקורת ששיחזוריים ממכס לא ינוצלו לרעה על-ידי העברת המצרכים ששוחזרו, למכירה בשוק החפסי?

2. בחוגי סוחרים מסויימים הושמעו טענות בקשר להתחרות בלתי-הוגנת מצד סוחרים שמוכרים סחורות בלי לגבות מס-מותרות. מה מידת הביקורת היעילה כדי שלא תהיה התחרות בלתי-הוגנת ושהאוצר יקבל את ההכנסה המגיעה לו לפי החוק.

3. האם ישנם חיסובים סדוייקים, או משוערים, באיזה מידה השפיעה העלאת המסים הבלתי-ישירים לכל סוגיהם, במסך שנת התקציב השוטפת, על העלאת האינדקס?

4. אני מבקש הסבר בקשר לקרן ההשוואה. מה הסכומים שהתקבלו על חשבון קרן ההשוואה, איזה סכומים הוצעו וכיצד הוצאו? מה הן ההצעות בקשר לכך לשנת התקציב החדשה?

ה. רובין:

5. האם יש לאוצר, בהצעת התקציב, החדש, מדיניות קבלת בפרופורציה למסים ישירים ובלתי-ישירים, ואם קיימת מדיניות כזאת, על מה היא מבוססת?

היו"ר י. גורלי:

אני מקבל בברכה את נציג-מס-ההכנסה החדש, מר ארגוב, מר ארגוב צבר נסיון עשיר בעבודתו בעיריית תל-אביב בתפקידים שונים ולאחרונה כגזבר העירייה. יש להגייח שנסיון זה יהיה לו לעזר בעבודתו החדשה, ואני מאחל לו הצלחה בעבודתו, שתהיה גם הצלחתנו אנו.

א. אלישר:

לדעתי אנו מתרחקים יותר ויותר מהנוהג המקובל במדינות המסודרות בקשר להטלת המסים, בצורת הטלת המסים לטובת המסך הכלכלי בארץ, בין אם זה לטובת החקלאות והתעשייה ובין אם זה לטובת צרכי הצרכן. ההוכחה הבולטת ביותר לכך היא בשיטת המכס; על מצרכים מסויימים נשאר עד עתה מכס של 10 פרוטות לקילו, כפי שמסר ד"ר מנדלסון אתמול בסקירתו.

לדעתי הזרוע החשובה ביותר שיש למדינה לשם תיקון המצב הכלכלי, עידוד ההקלאות, עידוד המסחר והתעשייה, ועידוד הבנין היא המכס. אני טוען כבר זמן רב שאסור שהמכס יהיה הזרוע הפיסקלית של המדינה. עד עתה, וגם עתה המכס קשור לאוצר, והאוצר באמצעותו מאזן את התקציב ומגדיל את הכנסותיו. ברוב המדינות אין שר כזה בין המכס והאוצר. על פי רוב קשורים משרדי המכס עם "בורדס אוף טרייד" או שישגון ועדות מיוחדות המטפלות בענייני מכס והן כמעט בלתי תלויות מאוצר. אמנם לפי דברי ד"ר מנדלסון, קיימת גם אצלנו ועדה ציבורית למכס, שעל ידה מבוססת דעת הציבור. אולם זו אינה ועדה כדוגמת ה"קומיטשן אוף בורדס אוף טרייד" באנגליה, ששם המיידים הם היועצים לענייני המכס. עלינו להשתדל לתקן את המצב.

העליתי לא פעם את ההצעה להפריד את המכס מהאוצר, להעביר אותו למשרד המסחר ותעשייה ולהקים ועדה מיוחדת שתקבע - אחרי שסיעת דעת המשרדים הנוגעים בדבר - בענייני מכס.

בקשר לקרן השואה - אני מאלה התובעים חסיקת חוק בעניין זה, ולא שמשרד האוצר או משרד המסחר והתעשייה ישתמשו בסף 7 סליון ל"י, ככל העולה על דוחם. החוק צריך להבטיח שליטה של הכנסת גם על תקציב זה, כי יש הבדל עצום בין שליטת הכנסת ושליטת הממשלה על התקציב. על ידי קרן השואה, אנו מייקרים כמו ירינו - ובסופו של דבר זה מתבקם בכל כלכלתנו - במידה עצומה כמה מצרכים, ועל ידי כך גם פוגעים ביוקר המחיה. לדוגמה: "קורנפלאור", עולה בחוץ לארץ 40 ל"י, ובארץ מייצרים אותו במחיר 300 ל"י. מכיון שאין עדיין אפשרות ליצור כמות מספקת בארץ, ויש צרכנים שעבורם זה הכרחי, מביאים "קורנפלאור" מחוץ לארץ ומטופפים לקרן השואה 260 ל"י. לדעתי זו הטלת קנס על כל האזרחים כדי לקיים תעשייה שאינה יכולה לעמוד כמנהג ההתחרות בתוצרת חוץ. מכס מגן על חמרים המעובדים בארץ, הוא דבר רצוי, אבל רק בתנאי מאסר לייצר את החמרים בכמות מספקת ובצורה שהדבר לא יזיק לכלכלת הארץ. אם הדבר בלתי אפשרי - הרי הוספת מכס גדול לקרן השואה זו גישה מוטעית.

עלי לנגוע בשאלת הסחבת במשרדי הממשלה, לאור דברי ד"ר מנדלסון בקשר לגבי שוגרמן מנהלת "נשי אורט". בארצות הברית קיימת מוסד בשם "בלומנסון פונד" התורם מדי שנה בשנה סכומים ניכרים לקק"ל, והמנוג - על-ידי יהודי שעוסק למעלה מכל בקורת. קרן זו תרמה למוסד צדקה ותיק, המסוחרר ממכס, 1,5 טון בגדים משומשים. ב- 7.8.52 הוגשה בקשה למשרד המסחר והתעשייה לקבלת רישיון לקבל את המתנה הזו. הבקשה נתקבלה וניתן לה מספר 2184. בסכתב חתום סיום 28.10.52 הודיע המשרד שהבקשה הלכה לאיבוד. הוגשה בקשה שניה וב- 13.11.52 ביקש משרד המסחר והתעשייה להגיש לו הצהרה מאושרת על-ידי הקונסול הישראלי ביו-יורק, שהמטלה הוא באמת מתנה. ולא ניתן תשלום תמורתו. מדוע לא ניתנת לקהל הורעה שיחד עם הבקשה צריך לצרף הצהרה? לי לא ידוע. על קיום תקנה מפורשת בנידון זה. ההצהרה הומצאה ב- 2.12.52 ואז נדרשו לקבל גם אישור ממשרד המעד. האישור ניתן במחצית חודש פברואר. לאחר זאת התנהל במשך חודש ימים ויכוח בין משרד האוצר

א.א. לישר

לבין משרד המסחר והתעשייה בקשר לשאלה לאיזה תקציב יכנס משלוח הבגדים המסוממים - שהעריכוהו ב- 800 דולאר - לסם המסטיטטיקה. בשלב זה מתערכת אני בענין ולבטוח הוציאו את הרעיון בתאריך 13.3.53.

היו"ר י. גורדי:

לדעתי יש לקיים בירור רחב בקשר לתלונות שהובאו על-ידי רוב חברי הוועדה בקשר לפעולות המכס. כשנדון בתקציב ההוצאות נוכל להקדיש ישיבה מיוחדת לדיון על טדרי המכס. מכיוון שאנו צריכים להגיש את תקציב הוצאות לפני יציאת הכנסת לפגרה, אני מבקש מחברי הוועדה להתרכז באוסדן ההכנסות.

א.א. לישר:

אני תולה את האשמה בכפילות כפול חמישה שבטיפול בענין אחד. בצדק התרעם מר בלוטנסון על אופן הטיפול והתמרט על כי במדינת-ישראל נחשב כל אחד מלכתחילה כפושע סועד.

אשר לענין המלט - אני מסתייג מהטלת מסיים כבדים על חמרי בנין חיוניים, ואני תמים-דעים עם כל אלה שריברו על אי-הגדלת המס המסוייג. לדעתי יש להפוך את המס המסוייג למס קניות ועל דברי מותרות להטיל מס-מותרות.

לענין הגדלת מס הנסיעות - כשנוסעים במדינה, פגיעים לחופי הארץ, וכדי להגיע לפנים הארץ יש להוציא מסטבע - זר כהנה וכהנה. אמנם יש לעודד את הספנות שלנו, אולם העלאת מס הנסיעות תהיה בעוכרינו. מסקיעי-הון אינם באים לארץ ויש לנוע אליהם לעודדם לבוא. על-ידי מס הנסיעות אנו שמים עוד מצור על מסקיעי ההון, כהסוכן הנוסע של מדינת-ישראל הוא האדם הנוסע למכריו בחוץ לארץ ומשלם לבוא ארצה.

ברצוני להעיר שאני ביקשתי בכתב, דיון

על "סחבת" במטרדי המסילה.

א.א. גליחובסקי:

עלינו לדון ב"סחבת" ולדעתי זיון זה קודם לדיון בחוקים.

לענין המכס - האם עלינו להסתמש עדיין בתקנות המכס שהתקינה מסלת אנגליה בימי המנדט? אני מבקש שוועדת הכספים תחליט ותקבע ועדה שתתקין תקנות אדמיניסטרטיביות בעניני המכס. לדעתי בלתי-אפשרי שמדינת-ישראל תמשיך לנהוג לפי תקנות-מכס שבקבעו על-ידי מסלת המנדט לפני 15 שנה.

אני מבקש מר מנדלסון לוטר לנו מה הם השפורים שחלו בפרוצדורת ה"אשנבים" בצדדור חפצים מהמכס? לפי הרושם שלי גביית המכס מתנהלת על פי השיקול של "לדרוש עד כמה שאפשר יותר כסף". לדעתי אי-אפשר שפקיד המכס יהיה בו בזמן גם פקיד-שומם צריך להוציא תקנות, בהתחשב עם הנוהל הקיים במדינות אחרות, שתהיינה הגיוניות וגמישות. לכן אני מבקש דיון מחודש על תקנות מחודשות בעניני המכס.

לענין קרן ההשוואה - זוהי למעשה קרן "השוואה", כלומר מסיים מוטוויים שלדעתי אין להם הצדקה. גם מבקר המדינה העיר על כך. מדינת-ישראל זקוקה לכסף אבל יש לגבות את הכספים בתוך מטגרת מסויימת, ובענין זה עלינו לעמוד על המשמר. החלטנו כמה וכמה פעמים שכל עניני קרן ההשוואה יבואו לוועדת הכספים. אני קובע שאף פעם לא דנו בוועדת הכספים בענינים אלה.

אני מצטער שעלי לחלוק על בסיסקו של היו"ר מנדלסון. עתה כשנגמר המלאי של חמרי הגלם שנקנו במחירים יקרים, מה הימוק לקיום קרן ההשוואה. יש לקיים בירור בענין זה.

אני חושב שצריך לבוא שינוי בקשר לוועדה
הציבורית לענייני מכס.

א. מ. גבי חובסטי:

לדעתי אין להטיל גם מס סותרות
וגם בלו על משקאות חריפים. כמו-כן אני מציע שיהיה סוג יין זול, שיהיה
פטור לא רק ממס סותרות אלא גם מבלו.

בוצובי לדעת מדוע נתנו אומדן כה גדול
של ההכנסות. בשנים הקודמות האוצר נהג בצורה הפוכה. אני מבקש מהאוצר
והמסילה להקטין את אומדן ההכנסות.

ח. אריאב:

לענין המכס - שטענו שבשנה החולפת
היו למעשה הכנסות בסך 16,5 מיליון ל"י
עומד האומדן 23 מיליון ל"י. האם הפרש הזה מבוסס על קרן ההסוואה
שמועברת למכס, או שהאומדן הוא על מכס יותר גבוה, ואם כן האם מעריכים
שהיבוא יהיה יותר גדול או שהמכס יועלה?

בקשר למס סותרות ומס מסוייג יש אומדן
של 14,5 מיליון ל"י. האם זה כולל את הרפורמה שמר מדלסטון דיבר עליה
אתמול?

היו"ר י. גורני:

מר מדלסטון אמר שעד-עתה הוטל מס-מסוייג
רק על 47 מצרכים, בו בזמן שלפי החוק
יש מרחב יותר גדול ואפשר להטיל את המס על מספר מצרכים יותר גדול.
דרך שניה להגדלת ההכנסה היא העלאת המס מ- 7,5% ל- 10% על מצרכים
קיצוניים.

ח. אריאב:

אם הרפורמה כלולה בפרינציפ, עלינו לקבוע
מה תהיה הרפורמה ובאיזה אחוז. אני
מצבן להטעים למס קניות אחיד שיטל גם על כל הסודות. אני מבקש שתיתן
לוועדת הכספים הזדמנות לדון ולקבוע את הטדיניות שלנו בקשר למס סותרות
ומס קניות.

=====

עלי לפנות ליו"ר הוועדה בענין שאצנו
קשור לתקציב.

אתמול חבר הכנסת קלמר עלה על במת הכנסת
ותוך כדי דבריו אמר: "אני רוצה להגיד לחבר הכנסת אריאב, אתה יודע שמה אתה
וחבריך אשמים בזה שעד היום ענין מילווה החובה ומס רכוש לא יצא לפועל".

אני תובע מהיו"ר שיגן עלי, יקבע את
העובדות ויודיע אם היה איזה שהוא עיכוב מצדנו או מצד חברי בדיון בשאלה
זו. אם היו"ר ימצא שהאשמה זו מחוסרת כל יסוד, אני תובע שיודיע זאת מעל
במת הכנסת. אני דוחה האשמה זו בכל תוקף.

היו"ר י. גורני:

כאשר אפתח את הדיון בחוק מילווה חובה -
מס-רכוש אמסור בענין זה הודעה. אני
אומר שאין סגור להאשים אף חבר-כנסת ואף סיעה בכנסת, שהם עיכבו את הדיון
בחוק מילווה חובה - מס-רכוש. כל חבר בוועדה וכל סיעה מטלאים את חובתם
כפי הבנתם, מצפונם, אחריותם ושיקול דעתם. אין זה ענין להערכות פרטיות
ולהטלת אחריות על חבר-כנסת או סיעה בכנסת, ואינני חושב שיש מקום לדיון
על כך. אולם אם יש מקום לדיון, לא נעשה זאת דרך-אגב.

=====

ועדת הכספים. 17.3.53.

א. ציזלינג: א. מה הם הסכומים - אם נלך בקו הקיים ל מס מותרות ומס סטוייג - סעוטים להיכנס למס מותרות ומה הסכומים עומדים להיכנס למס סטוייג ?

ב. האם חלו שינויים כל מהם ביחס לגובה מס המותרות ? אם כן, אני מבקש לדעת באיזה היקף השתמשו באותה כוונה ינוצקה בחוק במיטלו את התקרה של 35% לגבי מס-מותרות.

ג. מה היא החלוקה של המותרות בקרן ההשוואה, בהקבלה לסחורות שיש עליהם מס-מותרות ולסחורות שאין עליהם מס-מותרות, ומה היקף הסכומים ?

ד. מה פירוט "החשבון העסקי" ?

למטלה יש גם "חשבון סתרי", סעד היום טרם נמסר לנו דין וחשבון עליו, על תוצאותיו ונתיחותם.

ה. האם יכול ד"ר מנדלסון לוטר לנו מהו האחוז של כל קוטפלקס ההיסלים - מכס, דלק, בלו וקרן החשוואה וכו' - שסתכם ב- 79 מיליון לירות. מהו החלק הנופל על הייצור, ומהו החלק הנופל על המצרכים המובאים מחוץ לארץ שלא לצרכי יצור ?

אני מבקש לדעת אם חוק התקציב יאושר, יהיה פירוטו של דבר שהאוצר יוכל להטיל אוטומטית להטיל את הדברים הכלולים בסעיפים אלה, או שצדון ננפרד על כל סעיף וסעיף לגבי הוצאתו לפועל. אני מוכן לא להיכנס עכשיו לדיון מפורט בכל סעיף וסעיף אם אדע צדון עליהם אחרי-כן.

היו"ר י. גורני:

חבר הכנסת ציזלינג שאל אם אישור אומדן ההכנסות פירוטו שכל מה שייצעה סר האוצר בביצוע אומדן זה, בדברים שאינם קטורים לחוק, כאילו מוסכם על-ידי ועדת הכספים, או שכל שינוי יובא תחילה לוועדת הכספים.

עד עתה היה קיים נוהג סטוייג; אם יש בדעת הממשלה להכניס שינויים בצדו מכס ובלו מפורטים זאת, ונתיחן זמן של חדשים, ואז אם ועדת הכספים מביאה לכנסת הצעה לבטל את הצו, מבטלים אותו, ואם לאו הוא מסטיך לעמוד בתקפו. היו כמה דיונים באם יש להכניס שינוי בנוהג זה, ודעת הרוב היתה שאין לעשות זאת.

גם בקטר למטי עקיפין לסנת 1953/54 נתפרטו כמה צווים. אשר למס הכנסה - סר האוצר מינה ועדה ציבורית אשר עומדת להכניס שינויים סטוייטים בקטר לכך. אני מניח שהאוצר בנה את האומדן מתוך התחשבות בכמה מהצעות הוועדה שנתקבלו על דעת סר האוצר, והוא יציע אותם לממשלה. אשר למס סטוייג ומס-מותרות - שמענו סר מנדלסון שכדי להבטיח את האומדן הזה, יצטרך להכניס דפורטה באחת סמטי הדרכים שהזכר י, או בשתיהן. ברוד שאם יוכנס שינוי כזה, הוא יובא תחילה לוועדת הכספים.

סר האוצר, ל. אטכול:

אנו נוהג על-פי החוק, אבל נעטה כל טאמץ להביא לוועדת הכספים גם אותם דברים שהחוק איגנו מחייב אותנו להביא.

היו"ר י. גורני:

כשנעבור על כל סעיף וסעיף, יהיה מקום לחילופי דברים.

ד"ר מנדלסון:

לשאלת חה"כ גנזחובסקי, מדוע האוצר לא נוהג ביחס לאומדן ההכנסות מאותה קונסרבטיביות שבה נהג עד כה. ולדעתו שהגאת אומדן שאינו כולל כל דבר, היא מדיניות בלתי-נכונה - אחרול הודעה לעד כמה שהדבר נוגע לקבוצה של 80 מיליון לירות, חסרים לעת-עתה 11 - 10 מיליון ל"י, והרגע אנו דנים באם לחייב סכום זה בסעיפים מס', מס' מסוייב ובלו, או שיט אלטרנטיבה אחרת, על-ידי תיקון האומדן.

אני מודה בעובדה שלא קיימות כל דברות באומדנים שהבאנו. בחודשי החורף, שבהם יש תצורה גדולה בחסר יבוא, גיש הכנסה מדטית של 5.1/4 מיליון ל"י, ההכנסה עד כה היתה 62 מיליון ל"י. הוספנו הכנסה של 6 מיליון ל"י על-ידי העלאת המס על דלק, טיגרינות, מכונות-נוסעים ומכשירים חשמליים, כלומר מגיעים להכנסה של 68 מיליון ל"י, ועלינו להשיג 79 מיליון ל"י. אם התצורה תרד, ההכנסה הממשית לא תגיע לאומדן.

הכנסת וועדת הכספים. חוברנים לדרוש אומדן המבוסס על מספרים, אם באים לכלל דעה שמדלק ומסים אחרים תהיה הכנסה של 19 מיליון ל"י, צריך להוריד את האומדן, ולמצא סעיפים אחרים שבהם אפשר יהיה לקבל את הסכום.

לגבי הטבת והליקויים האדמיניסטרטיביים עלי לומר שהדברים שנשמעו אינם צריכים להיות מו-לים לאוצר, כי הוא אינו מוציא דטיונות יבוא ואינו משחרר ממס. המס אינו משחרר אף מטען בשווי למעלה מ- 122 ל"י בלי דטיון יבוא או אזור מסדר המסחר והפעולה שאינו מתנגד לשחרור המטען.

לשאלת היו"ר גורי אם אפשר להבטיח שתשלום המס המוגדל - לאחר צירוף קרן ההשוואה - לא יהיה יותר גבוה מתשלום המס פלוס התשלום לקרן ההשוואה - לפי תכניתנו, באף מקרה לא יהיה התשלום גבוה מאשר התשלומים האלה, ובמקרים רבים התשלום יהיה פחות. אני חושב שרצוי שלגבי כמה מצרכים תשאר קרן ההשוואה, בפיקוח האוצר וועדת הכספים.

אשר לשאלה אם הגדלת המס תהיה על חשבון המס וקרן ההשוואה - אנו חושבים לחסל אנכרוניזמים שקיימים בתעריפי המס. אנו רוצים לעבור למס אדולורס כיסוד המתקבל על הדעת. לגבי קרן ההשוואה והמס, הדגיש היו"ר גורי, ובצדק, שהיה רצוי שנעשה את הרפורמה בפעם אחת, אולם יש כמה דברים מטובלים שדורשים דיונים גם עם האינטרסנטים.

היתה זאת שגיאה שלמדיניות המס לא היתה גישה פיסקאלית. העקרון היה: עידוד המשק במאופן המקסימלי, ובלי תרונות וותרים גדולים לגבי כל אדם שהבטיח להקים יצור. אנו קיבלנו מערך היבוא פחות מ- 5% מס, עובדה הרואה על היקף הוויתורים. זו גם היתה הסיבה שנאלצנו לפנות למס זותרות ומס מסוייב. איננו גובים מס על ציוד ועל חמרי-גלם. אנו נבחר מכל הקומפלקס הגדול, מתוך התעריפים של קרן ההשוואה, אך ורק מוצרים מוכנים.

יש דברים שהוטל עליהם מס, מס-סותרות וגם קרן השוואה, ולדעתנו אין זה כדאי להטיל עליהם קרן השוואה. נקטין את המס ובאופן אוטומטי בגדיל את מס המותרות. על צפיגים בנית החרושת יהיה "אקסיו בלו", כי בתי החרושת אינם משלמים מס עבור החמרים שהם מביאים.

לגבי הכוהל המפוגל היה שיקולנו העיקרי, שהפרט נין הבלו שמטילים על כוהל מפוגל לגין הבלו שמטילים על כוהל-שתיה - 1000 ל"י לטובה לעומת 4000 ל"י לטובה - הביא לכמה ליקויים והפסדים, ואנו רצינו להקטין זאת. לפי חישובנו העלאת הבלו על כוהל מפוגל מעלה את הוצאות הפוליטורה, עבור מערכת ריהוט שעולה 1000 - 800 ל"י, ב- 15 ל"י. בכל זאת אנו מוכנים - אם ועדת הכספים חושבת שזה היה צעד בלתי-נכון - לוותר על הכנסה של 40,000 ל"י לחודש, אם נמצא פיצוי במקרה אחר.

ד"ר מנדלסון:

בשנת 1951 הבאנו 600,000 קילו טבק חוץ, וטילמנו 1,5 מיליון דולאר. עתה אנו צריכים להביא, במקסימום, 300 טונות טבק מחוץ לארץ, ויש לנו סיכויים לייצא 300 טונות טבק מזרחי מקומי. אין לנו אפשרות לייצר סיגריות וירג'יניה מטבק וירג'יניה מקומי.

הציע

ד"ר בדר, לחסל את הפרוגרסיביות שישנה במסי-עקיפין ולעבור לשיטה המקובלת בעולם, של פרופורציה אחידה לפי ערך המצרך בלי להתחשב בהבדלי המחירים. דנייה, הולנד ובלגיה גובים בין 72% - 67% ממחיר הקמעונאי של הסיגריות, ללא הבדל בין וירג'יניה זולה ויקרה. אנו גובים, לפי הצו החדש את השיעור המינימלי של 53% והמקסימום 65%. כלומר, הקטנו את ההפרטים הענקיים שהיו בין הסיגריות היקרות והסיגריות הזולות. חשבנו שיש לתת סוג של סיגריות במחיר זול, אולם אפילו המחירים הנבזים ביותר זולים מאשר המחירים בארצות אחרות, פרט לארצות הברית. אם דעת ועדת הכספים שיש לעבור לשיעור מכס אחיד, הדבר יביא תועלת פיסקאלית. בהבדלים הקיימים בשיעורים, אי-אפשר לעבור להערכה של הכנסות מכיוון שבמסך הסנה יכולים להיות שינויים כל-כך ראדיקאליים בהרכב התצרוכת, שיתכן ויהיה פיגור ניכר בהכנסות. מובן ששיעור אחיד נותן בסיס יותר יציב לאומדן ההכנסות.

באנגליה יש הכנסות מטבק בטעור של

803,805,807,809 מיליון ל"ט לשנה. אני מעדיף לא להעלות באופן כל-כך דראסטי את המחיר של הסיגריות הכי-זולה, על-ידי הטלת השיעור המקסימלי האחיד.

(המסך היטיבה רשמה שה בשעה 1100)

ביחס למשקאות ויין, הרי על יין שול אנו גובים בעצם רק בלו טמלי. עבור בקבוק יין שמחירו חצי לירה או 600 פרוטה, אנו גובים בערך 50 פרוטות מס בלו. אם כל תצרוכת היין מגיעה ל-5.000.000 לירות, הרי שההכנסה תהיה סך הכל 400.000 לירות. כיום אין ביקוש רב ליינות. בעקבות הבציר העצום של השנה הקודמת נוצר עודף, ואנו עומדים בפני הכפלת הייצור במשך שנתיים-שלוש.

בינתיים נוצרה תקלה רצינית בדרך ייצור היין המקומי. יהודים התחילו להביא מן החוץ יין פרות, שהוא זול עוד יותר, ומוכרים קרוב למליון בקבוקים לשנה. זו התחרות קשה מאד עבור היקבים שלי, והם מתלוננים על כך. אי אפשר להטיל עליהם מס מותרות, כי החלטנו לפטור ממש מותרות כל יין שמחירו אינו עולה על 600 פרוטה לבקבוק, ואילו יין פרות זה נמכר ב-450 פרוטה. אך יש צורך להגן בכל זאת על ייצור היין האמיתי על ידי העלאת הבלו, גם אם יאמרו שזו הפליה.

חבר הכנסת בוזר שאל אם האומדן של 20.000.000 לירות של דלק, הו די זהיר. לפי דעתי אומדן זה הוא על גבול הזהירות. תצרוכת הבנזין ירדה בארבעת החדשים האחרונים ב-4%, ובחדשים ינואר-פברואר חלה ירידה של 10% בתצרוכת הבנזין. אפשר להניח כי התצרוכת תמשיך לרדת עד ל-13% 12%. אם לא תחול ירידה יוצאת מן הכלל, אפשר יהיה להגיע ל-20 מליון לירות - אם כי יתכן שתחול ירידה גדולה יותר.

בנוגע למס נסיעות, אנו מקבלים את דעתו של חבר הכנסת בדר, שצריך יהיה לקבוע תעריף נמוך יותר למס על נסיעות באניות, הכרוכות בהוצאות קטנות יותר במטבע חוץ, וגם זולות יותר. ההבדלים הם די גדולים. טיסה באוירון ללונדון, למשל, עולה 450 דולאר הלך ושוב, פרט למס; במחלקת תיירות זה עולה 350 דולאר. נסיעה באניה עולה - כולל כל הוצאות הדרך, והנסיעה ברכבת - מכסימות 200-300 דולאר. יש מקום להנחה כי למעשה נתן האוצר סובסידיה ענקית לנוסעים באוירונים על ידי אי-גביית שיעורים גבוהים של מס, אולם יש גם להביא בחשבון כי ישנן נסיעות חשובות וניתנים פיטורים ממס נסיעות במקרים חוציאליים ובמקרים של נסיעות לשם ריפוי.

ביחס למלט שמענו אחרון שחי דעות קיצוניות. חבר הכנסת פורדר הביע את דעתו כי הטלת מס אפילו בשיעור 20 לירות לטונה, אינה עשויה להשפיע על הבניה הפרטית, כי לגבי דירה העולה מינימום 5000 לירות, תתהווה חוספת של מאה לירות בלבד. לעומתו טען חבר הכנסת אלישר שיכולה להיות השפעה מזקת לתוספת כזאת. לפי דעתי זה אני שצריך להיות נתון לשיקול; דעתי אני, היא כדעת חבר הכנסת פורדר.

אין אני יכול לתת הסברים על ענין קרן ההשוואה שנוהלה עד כה במשרד המסחר והתעשייה. אני רק יכול להשיב על טענתו של חבר הכנסת רובין, על שכאילו לא נתקבל בוועדת הכספים כל דין וחשבון על כך. חלק דין וחשבון מסחרי שכלל גם את מיסי היתר, לחדשים אפריל-ספטמבר. סין וחשבון זה מחולק בין מה שקוריים "סחורות זמלאי" ובין מזון. בחדשים אפריל-דצמבר היו בחלק של "סחורות זמלאי" הכנסות ברוטו של 3.250.000 לירות, וזו ההכנסה ברוטו של קרן ההשוואה, אם כי ישנן עוד חביעות שלא סופקו. ין ספק שאפשר להגיש לוועדת הכספים דין וחשבון עד סוף חודש פברואר.

חבר הכנסת איזלינג שאל מה המסים המוטלים על ייצור ומה המסים המוטלים על יבוא. כבר עניתי על כך כאשר אמרתי, כי לדעתי משלם בסופו של דבר הצרכן את כל המסים, כי כל אלה נכנסים בקלקולציות של הייצור.

אני רוצה לדעת איזה חלק נופל על כל אחד מאלה, מתוך המעמסה הכוללת של מטי עקיפין - כלומר מכס, בלו, מס מותרות ומס מסוייג.

אהרון ציזלינג:

ד"ר מנדלסון: כובד המשקל של מס המותרות נופל על הייצור המקומי. מה ההבטל אם משלמים מס מותרות על "פילקו" או מכונות "קייזר פרייזר", אם מרכיבים אותם בארץ או שזה יבוא? היבוא מצטמצם, כי בוונחנו לעודד את הייצור המקומי אפילו בשטחים פחות חיוניים, כך ש-70% של מס המותרות נגבים מן הייצור המקומי.

על השאלה של הגברת הגביה של מס מסוייג, דעתי היא שמן ההכרח ללכת בשתי דרכים: גם להרחיב את המסגרת, וגם לשפר את הגביה. עד כה לא יכולנו מטבות טכניות לגבות את המס בחנויות ומצרכים שהייצור שלהם מפוצל במפעלים קטנים במקומות שונים.

א. אלישר: מדוע אין מכניסים לשמוש גם לגבי מס זה?

ד"ר מנדלסון: הכנסנו לשמוש בוליה לצורך גביית מס מותרות.

אם אנו מבקשים רשות להגדיל את שיעור המס עד 10%, אין זאת אומרת חס ושלום שאנו מתכוונים להגדיל את המס על כל המצרכים, כשם שלא הטלנו 300% מי מותרות, אם כי ניתנה לנו הסמכות לכך. בהולנד, למשל, מטילים מס של 15% על פרחים (שם מרוכזת מכירת הפרחים בבורסה), על גלידת וועל מצרכים דומים. אם אנו נטיל כאן מס כזה, נוכל לגבות מ"תנובה" את כל המגיע, אולם איש אינו יכול להבטיח את הגביה מן הגנן הקטן. אלו הן ההגבלות המונעות גביה מלאה של המס המסוייג. אני חושב שאם אנו רוצים לקבל בשנה הבאה 4.500.000 לירות ממס זה, יש לראות בכך את המכסימום; יתכן שנוכל לפתח את הגביה הזאת במשך הזמן. יש להביא בחשבון כי התנאים בארץ שונים מהתנאים בשוויצריה, למשל, וזה למעשה גם הגורם למצב ההכנסות ממס הכנסה, ביחוד מן העצמאיים. רק עכשיו התחלנו לספק לעיריות קצת חומר על בתי עסק, כדי שהן תוכלנה להיעזר בו לצורך גביית מס עסקים באזור שיפוטן.

מר גפני יוכל להסביר ביחר פרטט משום מה איננו יכולים להטיל מס אחיד קטן על כל הצריכה, אלא תנאי הביצוע מחייבים אותנו להטיל את המס באופן הדרגתי. כאשר תהיינה בחנויות קופות ורישום בספרים, אפשר יהיה לעבור לשיטה אחרת. אנו עושים את הגביה במנגנון המצומצם ביותר האפשרי, ומשתדלים שהגביה לא תעלה על 2%-5%, מכסימום, על ידי מניעת הצורך במנגנון של פקחים, גובים והנהלת ספרים ענקית.

היו"ר י. גורי: עתה נשמע מפי הד"ר ברגמן, הממונה על הכנסות המדינה, הסבר על בנין תקציב ההכנסה בכללו. לאחר זאת נשמע ממר ארגוב, נציב מס ההכנסה, הסברים על אומדן מס ההכנסה.

ד"ר ברגמן: אני באמת חושב כי דעתי אינה מבטאה את דעת הממשלה ולא את דעת שר האוצר. במשך ארבע או חמש שנים הופעתי כאן ואמרתי כי אני חושב שאנו במאב של עליה. כעת אני רואה שאנו מאכזבים את עצמו; אין אנו בעליה. אינני חושב כי האימרה המקובלת אצלנו "יהיה טוב", מתאימה למצבנו הנוכחי. לא רק אני מודאג מן ההתפתחות במשך שמונה-עשר החדשים האחרונים.

אם להתחיל מן המסקנה, הרי עלי לומר כי נדמה לי שהמעמסה הפיסקאלית בארץ הזאת, יותר מדי כבדה. מעמסה של 220.000.000 לירות (כולל מסי העיריות) מהווה 25% מן ההכנסה הלאומית, בארץ שההכנסה הלאומית שלה יורדת ויש בה אבטלה ניכרת, אם להשתמש בביטוי זהיר. 25% מן ההכנסה הלאומית, הם נקודה מסוכנת מאד בשביל המעמסה הפיסקלית. אפשר להטיל גם מסים בשיעור 40% או אף 50%, אולם השאלה היא אם מן ההכנסות הללו בונים מפעלים חדשים ומביאים להכנסה נוספת. זו היא השאלה העיקרית, ולא השאלה באיזה תקציב זה מופיע. בארץ המסודרת ביותר, גוול מימון המלחמה את אשר חסכה האוכלוסייה במשך 10 השנים הקודמות, וכאשר מסתיימות פעולות האביה, צריך להתחיל שוב לצבור הון. בשנות הכספים 1948/49 ו-1949/50 הייתה אינפלציה כבדה ביודעין. לאחר זאת שאפנו להגיע לאיזון התקציב. בשנת הכספים 1952/53 הגענו לפצב, בו חלק ניכר מן ההכנסה השוטפת עבר לתקציב הפיתוח. זה היה הכרחי, לאחר שחיטלנו את הטכנונולוגיה מעשר השנים האחרונות שלפני מלחמת השחרור, ובעיקר את מלאי הלי"ש. עכשיו מוכרחים להתחיל שוב בצבירת הון. אילו אפשר היה להקציב היום 2,5-2 מ לירות לצבירת הון, לא הייתי כל כך מודאג. היום אני יודע כי המסים אולי ספיקים לכיסוי ההוצאות, ויש הכרח להטיל מסים ללא גבול, רק לשם כיסוי ההוצאה השוטפת.

תמיד הייתי אפיקורס, ולא האמנתי לאלא שאמרו כי "יהיה טוב", ובאמת לא היה טוב. כל זמן שכל מדינות העולם נתונות במצב של אננפלאציה, מצויל לעיניהם ההוצאה, לא יכול להיות מצב טוב. סדרה

אינה יכולה לבוא מן החוץ אם היא אינה באה מן הפנים. אנו צריכים לכסות את הוצאותינו אנו; כדי שנוכל לבקש בכבוד ולצפות לטיוע מן החוץ. הממשלה רוצה להביא את האזרח לפרודוקטיביות, ובתור צעד ראשון היא דורשת ממנו שלא יוציא כסף. הצעד הראשון צריך להיות הפיכת הממשלה לגורם לפרודוקטיביות. אם היא לא תצליח בכך, אני חושב שהאזרח לא יתחיל בדרך זו. במשך חמש שנים אלו לא לימדנו את האזרח לעשות זאת.

המעמסה הכללית יותר מדי כבדה, ולכן באה התנגדות למסים מימין ומשמאל, ומחקיפיה אותנו מכל הצדדים. ההתקפות האלו באות, מסוים שהמעמסה באמת כבדה מאד. החשש שלי הוא, שהוויכוח המתנהל כאן איננו על השאלה העיקרית. הוויכוח צריך להתרכז סביב שתי שאלות: א. כיצד מספיעים המסים על צמיחת הון ועל פיתוח הארץ; ב. כיצד מתחלפת המעמסה. השאלה השנייה איננה כל כך חשובה, אולם אצלנו שואליה תמיד מי מסלם את המסים ולא מה ייעשה בכסף. השאלה היא מה תעשה הממשלה בכסף, ומה יעשה האזרח בכסף שנותר לו.

הייתי רוצה להעמיד פעם לווויכוח את הדעה, שאולי טוב יותר להאיע לכל אזרח רבית גבוהה בשביל הלוואות לממשלה. זה יוסיף יציבות למטבע, כי האזרח יוצא את כספו לפיתוח באיזו צורה שהיא, ולא לצריכה כלומר, חסכון שיהיה מכוון לא לקניית בית אלא לבניית בית, לא לקניית פרדס אלא לנטיעת פרדס. אני חושב כי זה היה כדאי, אפילו ברבית של 12% ורק כדי שיעשה דבר-מה בכסף. אנו מוכרחים לחשוב גם על הצד הפופולרי שבענין זה.

כל אחד רוצה לדעת איזה חוג ואיזה מעמד ישלם את המס. יש לנו כבר "חלוקה למעמדות", כאילו אין זה משתנה מהיום למחר. במשך חמש שנים אלו עלה חלקו של מס ההכנסה בהכנסה הפיסקאלית מ-25% ל-46%. הנסיה היא נכונה, כי היא מכוונת לחלוקה צודקת של הנסל. יחד עם זאת אני חושב, כי כל שאלת החלוקה בין מסים ישירים לבין מסי עקיפיה היא שאלה קצת מיושנת. לאחר שהשגנו את אשר השגנו, אני חושב ששאלה זו אינה עומדת עוד. אני חושב לעשות פרסום להשג זה, כי אני מטיל ספק בהשג שהשגנו על ידי העלאת חלקו של מס ההכנסה מ-25% ל-46%, ואם זה השג שבחקופה זו מגיע חלקם של המסים הישירים לחלקם של המסים העקיפיה. לפי החשבון של חלוקת ההכנסות לסעיפיהם, שקולה ההכנסה ממסים עקיפיה כנגד ההכנסה ממסים ישירים - בערך 80.000.000 לירות הכנסה מכל אחד משני הסוגים. לו רצינו לעטוף היום בהטוריה, אפשר היה לומר כי זה הישג. אולם אני חושב כי אין זה השג, מאחר שעברנו כבר את התקופה בה צריך היה לחלק בדיוק בין מסים ישירים למסי עקיפיה. כי היום עומדת לפנינו השאלה מי משלם מסים ישירים ומי משלם מסים עקיפיה. ושוב עלי לומר, כי החשוב בנדון זה איננה השאלה אם העצמאיים יתרמו את חלקם בהכנסות מס ההכנסה, אלא שחלק ניכר מן המסים ישולמו בשנת כספים זו על ידי "ישראל השניה". אלה אנשים החיים בתנאים הנופלים בהרבה מן הסטנדרד האנושי, ובכל זאת משלמים מסים. אני חושב שאני נוגע כאן בשאלה עקרונית, כל עוד ישנם הבדלים כל כך גדולים החיים.

מר ארגוב ידבר ודאי במפורט על בעיות מס ההכנסה. ברצוני רק לומר כי לפנינו עמדה שאלה עקרונית, אם להטיל מס זה על כל חלקי האוכלוסייה בלי יוצא מן הכלל, או אם מוטב להתרכז בגבייה מאנשים החיים בתנאים העולים על רמת חיים מסוימת. ברור שאם כולם צריכים לשלם, חל הדבר גם על העולים החדשים החיים למטה מן הסטנדרד. באופן תאורטי יש להם הכנסה שאינה נבדלת מהכנסתם של אחרים, אולם הם צריכים לדיין להתבסס בארץ, ולשלם כמה עשרות לירות שכר דירה לחודש. אילו נתקבלה הדעה השניה, היה התשלום חל בעיקר על הישוב הישן. החלטה זו היא החלטה קשה מאד, כי לעולים החדשים אין השפעה פוליטית, ואלה שעליהם מוטלת חובת ההחלטה, צריכים היו להחליט במקרה זה נגד עצמם. אני כשלעצמי, למדתי מן האנגלים, כי מעמד שאינו מוכן להקריב קרבנות, לא יוכל לשלם. אני, בתור איש הישוב הוותיק, בטוח שאריך להקריב קרבנות אלה וצריך לרכז את המסים בישוב הישן, תוך שחרור אנשי המעברות ובעלי המשפחות הגדולות. רק אלה החיים מעל לסטנדרד מסוים, יאשרכו לשאת בעול זה.

רבותי, החלוקה של מס ההכנסה בין שכבות שונות ובין המעמדות השונים, גרמה לנו קשיים רבים, אני חושב כי התעמולה נגד המסים, מסתמכת במידה רבה על הטענה שהעובדים משלמים חלק יותר מדי גדול.

נכון שבאופן יחסי גובה יותר מדי מצבור העובדים, אך אם כי שו שאלה חשובה, הרי אני חושב כי אין זו השאלה החשובה ביותר. השאלה החשובה היא, אם אנו רוצים להטיל את מסי העקיפין על כל חלקי האוכלוסייה, ולעומת זאת לא להטיל מסים ישירים על משפחות החיות ברמת חיים נמוכה מרמה מסויימת.

אני יודע שכל דעותי וטענותי לא תתקבלנה, אולם תעבורנה. ידוע כמה שנים עד שיעשו אצלנו אותם הדברים שנעשו באנגליה מיד לאחר המלחמה. לאחר שבזמן המלחמה היו מוכרחים להטיל מס על כל אחד ואחד, הוליסו בסוף המלחמה - בזמן שלטון מפלגת הלייבור - להוציא את העובדים ובעלי הרכוש הקטן. ככל האפשר מציבור משלמי המס, ולמלא את החסר על-ידי מסי עקיפין על המרכיב שהם בבחינת חצי-מוותרות. העליה הפנטסטית בהכנסה ממס על גירה וטבק, השלימה את הירידה במס ההכנסה.

אני חושש רק שהמנגנון שלנו אינו יכול כיום לעכל את כל החומר המונח לפניו, וגם מנקודת מבט זו יש הכרח לאמצא את מספר משלמי המס ולרכז יותר את העבודה. ראיתי כמה פעמים שבעתונות רבת השפעה הובעה הדעה, שיש להטיל על התאחדות בעלי התעשייה, או על לשכת המסחר, להעריך את גובה המס שיוטל על חבריהם. בארצות הלבנט נוהג כזה מקבל מאד, אולם אני רואה סכנה גדולה מאד להתחלת משטר של "קורפוריישנס", כי כך התחיל גם משטרו של מוסוליני באיטליה. השיטה, שבה מתווך אגוד כל שהוא בין הממשלה לבין האזרח, הוכיחה את עצמה כאחת המסוכנות ביותר בהיסטוריה. עדיין אין סכנה זו נראית ביותר. יש הרבה לדבר על שטח זה, אולם אני חושב כי הרמז הדק שנחתי פה ושם היה שקוף למדי, ולא כדאי להרבות דיבור על נקודות אלה. רציתי רק להביע בקיצור דעות המתעוררות אצלנו והצריכות להתעורר, ושמן ההכרח לדון בהם ולקבל החלטות. אהיה מוכן לתת את כל הפרטים על הסעיפים האחרים, במידה שזה יהיה רצוי.

שר האוצר מינה ועדה מיעצת לענייני מס הכנסה, ולאחר ויכוחים ממושכים היא הגישה את הדו"ח הראשון, עם הסתייגויות. היו כמה הצעות שזכו ברוב, והיו הצעות אחרות העומדות עדיין לויכוח. שר האוצר הזכיר את ההחלטות העקרוניות שבהן חמך רוב הוועדה. אני מצטער שגם בוועדה זו הייתי במקריה רבים במיעוט, אולם ישנו ענין אחר הטעון החלטה מהירה: הכיוון לגבי מס ההכנסה לשנת השומה 1953/54. הוועדה הגיעה להצעות מסויימות לגבי שנת השומה 1954/55, כלומר אחרי אפריל 1953. לי נדמה כי צריך להחליט היום מה תהיה המדיניות לגבי שנת השומה 1953/54; כלומר מה תהיה ההערכה לגבי העצמאיים שעדיין לא התחילו לשלם את המס שלהם על הרווחים של היום.

היו חילוקי-דעות אם אפשר כבר היום לתת לבעלי הכנסה גבוהה הנחה. ניכרת בנוגע לשיעורים המקסימליים של מס ההכנסה. אני הייתי בין אלה שהדגישו את ההכרח להודיע כבר היום למשלמי המס, שאפילו בעלי ההכנסה הגבוהה יקבלו מיד הנחה במסים. שהם חייבים עבור השנה המסתיימת בעוד חודש. בוועדה היו הדעות שקולות בנוגע לענין זה. אני הייתי בין אלה שאמרו כי יש להנמיך את השיעור הגבוהה ביותר מ-80% למשהו יותר רציונאלי, ואז אפשר יהיה לאפות שנקבל את ההכנסות. אפשר לומר כי אין איש מאמין שחוג ניכר של אנשים משלם כיום 86% של הכנסתם.

היו"ר י. גורני: כל זמן שהממשלה לא אשרה את דו"ח הוועדה, לא הטיקה ממנו מסקנות ולא הגישה לכנסת הצעת תיקונים בחוק, איננו יכולים לדון בענין.

ד"ר ברגמן:

ישנה הצעה להגביל את מס ההכנסה מיד ל-60%, ולתת אפשרות לכל משלם מס-לסלק את חובותיו על-ידי תשלום 50% מן המס ברוטו. אני חשבתי שדווקא עבור שנה זו קל יותר לקבוע את המדיניות; הרבה יותר קשה להציע מה לעשות בשנה הבאה.

נוסף לזאת אני חושב כי צריך לתת מיד כמה הקלות לשם הגברת החסכון, ולא לדחוק את הדבר לשנת 1954/55. כך למשל צריך לתת הקלות, אם רק אפשרי הדבר, למקבלי דיבידנדה. אפשר אולי להרחיב את הזכויות הניתנות היום למקבלי דיבידנדה ומפעלים מאושרים, כדי לעודד הזרמת הון גם למפעלים בלתי-מאושרים.

